

AGICOA

AGICOA is een 1984 opgerichte collectieve beheersorganisatie voor auteursrechten en naburige rechten, die voor meer dan 18.000 internationale producenten van filmwerken de rechten beheert ten aanzien van onder meer de gelijktijdige doorgifte, per kabel, satelliet of andere vergelijkbare weg, van uitzendingen van in televisieprogramma's opgenomen filmwerken.¹

Verplicht collectief beheer voor doorgifte

AGICOA steunt het voorstel verplicht collectief beheer voor te schrijven voor de 'doorgifte via de kabel of langs andere weg van een werk' als bedoeld in het voorgestelde artikel 12 lid 1 sub 6 en leden 8 en 9 van de Auteurswet, en te verduidelijken dat dit geldt ongeacht de wijze waarop de omroeporganisatie de programmadrage signalen aanlevert bij degene die de doorgifte verzorgt en ongeacht de vraag of de omroeporganisatie de signalen zelf ook gelijktijdig uitzendt aan het publiek (het voorgestelde artikel 12c van de Auteurswet). De keuze om zowel de zogenaamde parallelle als zuivere directe injectie onder verplicht collectief beheer te brengen, zou de licentieverlening en het verkrijgen van de benodigde toestemmingen moeten vergemakkelijken, terwijl het behoud van het zogenaamde 'broadcaster veto' enige flexibiliteit voor individuele producenten laat. Bedrijfsmodellen en technologieën ontwikkelen zich in een snel tempo op dit gebied en het is belangrijk dat de Nederlandse wetgever de situatie nauwlettend volgt. Op dit moment rechtvaardigt het onderscheid ten aanzien van de technieken die worden gebruikt om signalen bij een distributeur aan te leveren of de keuze van een omroeporganisatie om de signalen al dan niet ook zelf naar het publiek uit te zenden, niet de toepassing van een verschillend regime. Dit zou temeer onwenselijk zijn, omdat de keuze die omroepen daarin maken per omroep kan verschillen. Ten slotte sluit de keuze voor verplicht collectief beheer goed aan bij de praktijk en mandaten van AGICOA, op basis waarvan rechten van producenten in verband met deze vormen van openbaarmaking al door AGICOA worden beheerd.

Uitzondering doorgifrechten van vermoeden van overdracht

AGICOA heeft grote zorgen over het voorstel om het recht om toestemming te verlenen voor de doorgifte via de kabel of langs andere weg van een werk, uit te zonderen van het vermoeden van overdracht van artikel 45d lid 1 van de Auteurswet.

De voornaamste doelstelling van het vermoeden van overdracht is te bevorderen dat de exploitatierechten bij de filmproducent worden geconcentreerd, zodat deze de financiering kan krijgen die benodigd is om het filmwerk te kunnen produceren en het filmwerk vervolgens kan exploiteren op een wijze die waarborgt dat de investering effectief kan worden terugverdiend ten voordele van alle betrokkenen, inclusief niet alleen makers en uitvoerende kunstenaars, maar ook consumenten die van een ruimere keuze aan nieuwe inhoud kunnen genieten. Het vermoeden van overdracht waarborgt de concentratie van exploitatierechten bij de producent, ook als niet met alle (soms wel honderden) makers en uitvoerenden overdrachtsakten zijn gesloten. Aan deze doelstelling wordt ernstig afbreuk gedaan door een van de belangrijkste vormen van normale exploitatie van een filmwerk, de doorgifte daarvan in televisie-uitzendingen, van het vermoeden van overdracht uit te zonderen. Niet alleen doet dit afbreuk aan de mogelijkheden van producenten, die het risico dragen voor de investeringen in het totstandbrengen van filmwerken, hun investeringen terug te verdienen, ook confronteert het degenen die doorgiften verzorgen met het risico dat individuele makers en uitvoerenden hun verbodsrecht kunnen uitoefenen ten nadele van niet alleen de producent maar ook de andere makers en uitvoerend kunstenaars, wanneer blijkt dat de producent niet met hen alle overdrachtsakten overeengekomen is. Hoewel het wetsvoorstel voor de van het vermoeden van overdracht uitgezonderde rechten verplicht collectief beheer voorschrijft, kan het daarbij, gezien de uiteenlopende typen makers en uitvoerenden die aan een filmwerk bijdragen, niettemin om een groot aantal (nieuwe) collectieve beheersorganisaties gaan.

Het voorstel om de proportionele billijke vergoeding uit te breiden tot meerdere soorten auteurs en uitvoerende kunstenaars, naast de vergoeding die nu door de wet wordt voorgeschreven voor de

¹ Zie artikel 3 lid 2 van de statuten van AGICOA: "Under the General Mandates conferred by its Members and/or Declarants in a specific mandate form, AGICOA has the right to grant or refuse authorization for the following exploitations of audiovisual works that are part of AGICOA's repertoire and are contained in television programs intended for the reception by the public: 2.1. Simultaneous, full, unchanged and continuous retransmission by cable, satellite or by any similar means; 2.2. The intervention by satellite package providers, cable distribution platforms or other comparable distribution platforms in the communication to the public; 2.3. (...); 2.4. (...)."

hoofdregisseur en de scenarioschrijver van het filmwerk, is niet vereist door de richtlijn. Uitbreiding van wettelijke vergoedingsaanspraken ondermijnt verder het vermogen van producenten om audiovisuele werken op de markt efficiënt te exploiteren.

Verder geldt dat hoewel het wetsvoorstel in artikel 6 van de Wet op de Naburige Rechten een nieuw naburig recht voor filmproducenten in het leven roept, dit onvoldoende is in het licht van de noodzaak van de concentratie van exploitatierechten bij de producent teneinde een optimale financiering en exploitatie te waarborgen. De waarde van een naburig recht op dit gebied zal in het algemeen beperkt zijn tot een manier een vergoeding te claimen, maar gezien het beperkte territoriale toepassingsbereik van de Wet op de Naburige Rechten, wordt een grote groep van producenten daardoor alsnog van bescherming uitgesloten en de mogelijkheid ontnomen hun investeringen terug te verdienen met een van de belangrijkste vormen van exploitatie van een filmwerk. AGICOA meent dan ook dat het onwenselijk is de genoemde rechten van het vermoeden van overdracht uit te zonderen. AGICOA meent daarnaast dat dit onnodig is. Makers en uitvoerenden die conform het wettelijk vermoeden van overdracht geacht worden hun auteursrechten aan de producent overgedragen te hebben, behouden immers het recht op de proportionele billijke vergoeding die het wetsvoorstel voor makers introduceert.

Respecteren contractuele regelingen

Ten slotte meent AGICOA dat ervoor gewaakt moet worden dat de vergoedingsaanspraken die het voorgestelde art. 45d van de Auteurswet voor makers en uitvoerenden introduceert, geen aanleiding geven tot dubbele betalingen aan makers en uitvoerenden die reeds op grond van een met de producent overeengekomen verdeling een aandeel ontvangen in de vergoedingen die voor doorgifte worden geïnd, waaronder in geval van collectieve overeenkomsten met vakbonden. Vaak worden dergelijke overeenkomsten gekoppeld aan een overdracht van de vergoedingsaanspraken van de makers en uitvoerenden aan de producent. Er moet voor worden gewaakt dat de aanspraak op de proportionele billijke vergoeding geen afbreuk doet aan dergelijke contractuele vergoedingsschema's, die internationaal in verschillende landen worden gehanteerd en het resultaat zijn van vaak langdurige onderhandelingen tussen (groepen) makers en producenten om tot een evenwichtige verdeling te komen van wereldwijd geïnde vergoedingen. In België is er daarom bijvoorbeeld voor gekozen te bepalen dat de vergoedingsaanspraken van buitenlandse makers en uitvoerenden voor doorgifte (waaronder door middel van direct injectie) geen afbreuk doen aan het bepaalde in overeenkomsten die door buitenlands recht worden beheerst.²

² Zie art. XI.289: "Onverminderd het bepaalde in internationale overeenkomsten gelden de bij deze titel gewaarborgde rechten in België ook voor de buitenlandse auteurs en de buitenlanders die naburige rechten genieten, maar niet voor een langere termijn dan bij de Belgische wet is bepaald." In de memorie van toelichting wordt daarover opgemerkt: "Aldus zouden buitenlandse auteurs en uitvoerende kunstenaars die krachtens artikel XI.289 van de wet gerechtigd zijn om in België een recht op vergoeding voor de doorgifte via de kabel te vragen, dit recht aan de producent van audiovisuele werken kunnen overdragen. Deze overdracht zal worden beoordeeld overeenkomstig het recht dat krachtens de artikelen 93-94 van het Wetboek van IPR, op het houderschap van het auteursrecht of naburig recht van de uitvoerende kunstenaar van toepassing is. In geval het betrokken recht op vergoeding overeenkomstig de regels van internationaal privaatrecht aan de producent van audiovisuele werken is overgedragen, kan het beheer van het recht op vergoeding voor de doorgifte via de kabel worden uitgeoefend door vennootschappen voor het beheer van de rechten die producenten vertegenwoordigen."